

Landets skjulte Indtægter, og jeg vil netop i høj Grad opfordre den højtærede Statsminister til at foranledige, at vi faar Klarhed over disse skjulte Indtægter paa dette Omraade. Det er nemlig gjort en Gang før; og da viste det sig, at de Beløb, som af Dansk-Amerikanere blev sendt tilbage hertil til de mangfoldigste Formaal — undertiden for at støtte gamle Forældre eller Familie, dertil gaar der Masser af Penge derovrefra hertil og undertiden til Køb af et eller andet eller for at sætte et eller andet i Gang herhjemme, som de interesserer sig for, til mange forskellige Formaal —, aarlig drejer sig om Millioner, der kommer fra vore udvandrede Landsmænd. Naar vi en Gang imellem ser en hel Million komme sejlene paa een Gang, faar vi pludselig Øjnene op, som da for nylig Direktør Andersen, ovre fra Shanghai, tror jeg det var, gav en Million paa eet Bræt til Nationalmuseet; og der kunde nævnes andre saadanne Eksempler. Men det er jo kun Undtagelsen, til daglig flyder der en stille rolig Strøm af Penge derovrefra og her til Landet, som ganske sikkert betyder noget i vort Budget.

Men det er nu ikke dette Spørgsmaal om en organiseret Udvandring, som jeg vil behandle her i Dag; jeg vil holde mig til det første, til en yderligere Udvikling af vor egen Produktion paa Basis af de Værdier eller de Kræfter i vor egen Natur, som endnu ikke er udløste. Naar vi ser rundt i denne Natur, maa vi erkende, at de fleste saadanne Værdier og Kræfter allerede er udløst. Jeg tror ikke, der er store Sager at gøre mere i Retning af Udvikling og Udvidelse for vort Landbrug. Vi ved alle, og hvert Barn i Landet ved, hvad vi skylder det intensive Landbrug; men der er naturligvis Grænser, ogsaa for dets Ydeevne. Der er jo mange, der paa-staar, at man kan blive ved at trække ud af Jorden i det uendelige; men praktisk talt kan man det ikke. Det er en bekendt Sag, at Landbruget lever under det aftagende Udbyttes Lov, som man kalder det i Økonomien, det vil sige, at har jeg et Stykke raa Jord liggende, og jeg stikker 10 000 Kr. i det til Gødning og Bearbejdelse, saa kan jeg faa det til at give en uhyre Afgrøde, og stikker jeg endnu 10 000 Kr. i det, fordobler det maaske Afgrøden, det næste 10 000 Kr. giver

maaske kun 25 pCt., og saaledes vedbliver det at stige, men det stiger mindre og mindre, alt efter som man anstrenger Jorden ved større Anvendelse af Arbejde og Kapital. Det er det, man kalder det aftagende Udbyttes Lov. I Modsætning dertil lever Industrien under det tiltagende Udbyttes Lov, jo mere man sætter ind i den af Penge og Arbejde, desto større bliver forholdsvis Udbyttet.

Vi maa ogsaa huske paa, at Landbruget ikke længere er saa sikkert paa sine Markeder, som det var tidligere. Jeg vil anbefale Dem at læse en lille Bog, der er udgivet af en Sekretær i Udenrigsministeriet, Hr. Kampp, den hedder „Mejeri-brugets Sejrs-gang“; overalt skabes Konkurrenter. Det er et overordentlig interessant Skrift, det er noget, der kommer fra det nye Udenrigsministerium, som vi kan være glade over, og det er noget, som viser, at det begynder at tilpasse sig efter den Aand, der har dikteret Reformen for Udenrigsministeriet; jeg kommer senere til andre Ting. Og fremfor alt anbefaler jeg enhver, som er i Stand til at gøre det, at tage til oversøiske Lande og studere Forholdene der, og de vil komme til Erkendelse af, at vore Markeder er ikke saa sikre, heller ikke for Landbruget, som tidligere.

Skove og Plantninger har naturligvis en stor indirekte nationaløkonomisk Betydning, det er klart paa mange Maader, gennem det Læ, de giver, gennem den Forberedelse til Jordens Anvendelse senere hen, men direkte som Træproducenter betyder de vist kun i meget ringe Udstrækning noget, jeg tror ikke, man kan bygge en Udvikling af Skovbruget ind i de Foranstaltninger, man kunde tænke sig skulde afhjælpe kommende Tidens Mangel paa Beskæftigelse.

Jorden indeholder hverken Metaller eller faste eller flydende Brændselsstoffer; Vandkraft har vi, men ikke af større Betydning, Blæst har vi som bekendt nok af, men vi kan ikke beherske den, vi kan ikke opsamle den. Og for at vende tilbage til Landbrugsjorden, saa lad mig erindre om, at selv om vor Landbrugsjord virkelig var i Stand til at yde væsentlig mere, saa er det ikke det samme som, at der kan beskæftiges flere Mennesker, tværtimod er det saaledes, at jo mere intensivt